

Súd: Krajský súd Trenčín  
Spisová značka: 5Co/859/2015  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112205160  
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová  
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3112205160.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v právnej veci navrhovateľa G. E. K., s.r.o., so sídlom C., S. č. 5, IČO 35 724 803, v konaní zastúpeného R. E., s.r.o., so sídlom C., S. č. X proti odporcovi A. K., štátnemu občanovi K. republiky, bytom L. - N., N. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Námestie legionárov 5, IČO 42 176 778, v konaní zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Svidník, ul. Sov. hrdinov 163/66 o zaplatenie 2.188,35 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 11C/90/2014-101 zo dňa 18. júna 2015, v senáte jednohlasne takto

### rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

Navrhovateľ **j e p o v i n n ý** zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov odvolacieho konania v sume 119,60 eur za trovy právneho zastúpenia, k rukám JUDr. P. N., advokáta, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

### odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa na začatie konania a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 261,29 eur, k rukám JUDr. P. N., advokáta, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Uviedol, že navrhovateľ sa návrhom na začatie konania podaným na tamomšom súde dňa na tunajšom súde dňa 23.02.2012, domáhal od odporcu zaplatenia sumy 2.188,35 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 304,28 eur a 8,5 %-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 1.569,74 eur od 12.05.2010 do zaplatenia a náhrady trov konania. Odporca vzniesol v konaní námietku premlčania uplatneného nároku navrhovateľa. Súd vo veci vykonal dokazovanie, z ktorého zistil, že právny predchodca navrhovateľa, Slovenská sporiteľňa, a.s. ako banka a odporca ako dlžník uzatvorili dňa 18.06.2003 zmluvu o splátkovom úvere č. 272776152, ktorou sa banka zaviazala poskytnúť odporcovi úver vo výške 100.000,- Sk s úrokovou sadzbou 9,30 % ročne a odporca sa zaviazal splatiť poskytnutý úver banke spolu s úrokom v mesačných splátkach po 2.170,- Sk. Splatnosť prvej splátky bola dojednaná v zmluve na 20.07.2003, konečná splatnosť úveru bola dojednaná na 20.05.2008 a splatnosť splátok na 20. dňu v kalendárnom mesiaci. Súčasťou zmluvy sú podľa jej obsahu aj Všeobecné obchodné podmienky a Sadzobník, s ktorými sa odporca oboznámil a zaviazal sa ich dodržiavať. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 02.01.2009 vyplynulo, že Slovenská sporiteľňa, a.s. oznámila odporcovi postúpenie pohľadávky z úveru č. 272776152 na navrhovateľa pričom zároveň oznámila odporcovi číslo účtu a variabilný symbol na ktorý možno dlh splniť. Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1 a 4, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 110 ods. 3,

§ 111 a § 558 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že so vstupom Slovenskej republiky do európskeho hospodárskeho a právneho systému boli do Občianskeho zákonníka s účinnosťou od 01.04.2004 v piatej hlave začlenené ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách /§ 52 až § 60/ a uvedená právna úprava má základ v Smernici Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Podľa prechodných a záverečných ustanovení k úpravám účinným od 01.04.2004 /§ 897f ods.3/ spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa musia dať do súlade s ustanoveniami § 53 a 54 tohto zákona a spotrebiteľské zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch aj s ust. § 55 ods.1, ak ide o náležitosti zmluvy a s § 57 tohto zákona do 3 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súlade s §§ 53,54 a 57 tohto zákona podľa ods.3, sú neplatné po uplynutí 3 mesiacov dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Z § 54 ods.1, 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Súd dospel k záveru, že uvedená zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou s poukazom na § 52 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Právny predchodca navrhovateľa v danom prípade konal ako dodávateľ v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a odporca vystupoval ako spotrebiteľ, keďže sa jedná o fyzickú osobu nepodnikateľa. Jednou z charakteristických črt spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať nepríjemné zmluvné podmienky, teda ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa. Za neprijateľnú podmienku je potrebné považovať aj podmienku, uvádzanú v zmluvných podmienkach o uplatnení Obchodného zákonníka vo vzťahu k premlčacej dobe, ktorá je podľa Obchodného zákonníka vyššia /4 ročná/ ako pre občiansko-právne vzťahy /3 ročná/. Spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky vo vzťahu k premlčaniu nijako ovplyvniť, pretože sú mu predkladané na podpis v predtlačenej forme bankou a spôsobujú jeho menej priaznivejšie postavenie. Preto súd považoval za správne pri spotrebiteľskej zmluve aplikovať na premlčanie predpisy občianskeho práva, ktoré sú pre spotrebiteľa priaznivejšie a na vznesenú námietku premlčania vznesenú odporcom ako aj vedľajším účastníkom aplikovať § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba na uplatnenie dlhu začala plynúť od vtedy, ako sa mohlo právo uplatniť na súde po prvý raz. Účastníci si dohodli plnenie v splátkach, teda premlčacia doba začala plynúť deň nasledujúci po splatnosti tej-ktorej splátky, neuhradenej v dohodnutej lehote. Posledná splátka dlhu mala byť uhradená dňa 20.05.2008, dňom 21.05.2008 bolo možné uplatniť dlh na súde žalobou. Dňom 21.05.2008 začala pre navrhovateľa plynúť všeobecná 3-ročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 21.05.2011. Žaloba bola podaná na súde dňa 23.02.2012, teda po uplynutí premlčacej doby. Odporca a vedľajší účastník vystupujúci na jeho strane sa premlčania dovolali. Súd premlčaný dlh nemôže priznať a preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Keďže došlo k zániku dlhu vznesenou námietkou premlčania, nebolo možné priznať ani úrok z premlčanej pohľadávky. Na uvedenom závere súdu nemohlo nič zmeniť ani listina - dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 02.08.2009, predložená v konaní navrhovateľom. Zámer navrhovateľa dosiahnuť vymožiteľnosť svojej pohľadávky podpisom dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 02.08.2009 súd vyhodnotil ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto právneho inštitútu, a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane navrhovateľa- dodávateľa i potenciálne riziko, že toto správanie naruší správanie odporcu- spotrebiteľa. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje jednostranný právny úkon dlžníka, ktorý musí spĺňať všetky náležitosti, ktoré Občiansky zákonník vyžaduje pre právne úkony /§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka/; musí mať písomnú formu a platia preň požiadavky určitosti a zrozumiteľnosti /§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka/ ako aj to, že ho môže urobiť len osoba, ktorá má na taký úkon spôsobilosť /§ 38 Občianskeho zákonníka/. Ak má mať uznanie práva právne účinky, musí byť v súlade s § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka z hľadiska formálnych aj materiálnych náležitostí. V písomnom uznaní práva treba uviesť tak dôvod, ako aj výšku práva; a na jeho platnosť sa vyžaduje, aby dlžník uznal právo, ktoré je akýmkoľvek spôsobom identifikovateľné. K uznaniu práva musí dôjsť čo do dôvodu i výšky bezpodmienečne, pričom na uznanie premlčaného práva sa vyžaduje, aby dlžník v uznaní výslovne prejavil svoju vôľu zaplatiť takýto dlh. Na uznanie premlčaného práva s účinkami podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je potrebné, aby dlžník vedel o tom, že uznáva premlčané právo. To znamená, že aj keby bol dlžník v omyle ohľadne premlčania, teda nevedel o premlčaní alebo nepoznal právne pravidlá o premlčaní, ale právo veriteľa uznal, založil tým právne účinky podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čo znamená, že nárok obživne a začne bežať nová desaťročná premlčacia doba. Na rozdiel od uvedeného, ak uzná

niekto písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu a výšky, má sa zároveň za to, že dlh v dobe uznania trval /§ 558 Občianskeho zákonníka/. U premlčaného dlhu má však uznanie právny účinok vo forme založenia vyvrátiteľnej právnej domnienky len vtedy, ak ten, kto dlh uznal, vedel o premlčaní. Dohoda zo dňa 02.08.2009 predstavuje opäť formulár, vopred vytvorený navrhovateľom, do ktorého sa len vpísali údaje o konkrétnej osobe dlžníka a o konkrétnom záväzku, ktorého obsah odporca ako spotrebiteľ nemohla ovplyvniť. V predtlačí dohody nie je výslovne uvedené, či obsahom dohody je uznanie práva podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to napriek tomu, že v čl. 1, bod 1.3. dohody sa má označiť osoba, pristupujúca k záväzku podľa § 533 a nasl. Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ pred uplatnením pohľadávky na súde spotrebiteľovi na podpis predložil dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznání dlhu. Spotrebiteľ dohodu o uzavretí splátkového kalendára podpísal, jej obsahu však neporozumel a to ani v otázke premlčania, ktorá bola v jeho neprospech dohodu upravená na 10 rokov. S poukazom na vyššie uvedený rozdiel medzi uznaním práva/záväzku podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 558 Občianskeho zákonníka pri premlčanom záväzku je potom mätúca formulácia poslednej vety bodu 3, odsek 3.1. dohody, v ktorej osoby uvedené v bode 1.2. alebo 1,3, dohody vyhlasujú, že majú vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Pokiaľ má byť dohoda uznaním práva podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na ktorej platnosť a účinnosť sa nevyžaduje vedomosť dlžníka o tom, že uznáva premlčané právo, potom predmetná veta, nemá právny význam a nie je zrejmé, prečo ju tvorca dohody-navrhovateľ do textu dohody zakomponoval. Naopak, ak má byť dohoda uznaním dlhu v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka, predmetná veta má zásadný právny význam pre postavenie oboch zmluvných strán a jej uvedenie v texte dohody je pre právne postavenie navrhovateľa ako tvorca textu dohody zásadne posilňujúce. Priemerný spotrebiteľ, ktorý nie je právne zdatný, v dôsledku takejto formulácie textu dohody nie je podľa názoru súdu schopný správne posúdiť, aký právny úkon vlastne v rámci uvedenej dohody robí /či uznanie práva podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka/, ktorý rozdiel je pre silu jeho právneho postavenia rozhodujúci. Nedostatočná určitosť v označení toho, či ide o uznanie práva podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka v dohode je na úkor transparentnosti zmluvného vzťahu medzi účastníkmi. Skutočnosť, že navrhovateľ v rámci spotrebiteľského vzťahu predložil odporcovi - spotrebiteľovi na podpis dohodu, obsahujúcu neoznačené uznanie práva podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka bez toho, aby v konaní akýmkoľvek spôsobom preukázal, že odporcu zodpovedajúcim spôsobom poučil o právnych následkoch takéhoto uznania, zakladá vo vzťahu medzi účastníkmi výrazný nepomer v neprospech spotrebiteľa, a preto je dôvodné domnievať sa, že došlo k porušeniu generálnej klauzuly v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Celá situácia nasvedčuje tomu, že zo strany navrhovateľa došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej dobrej viere uplatňovanej v odbore jeho činnosti. Zo správania navrhovateľa je možné potom vyvodiť, že jeho cieľom je získať peňažné prostriedky od spotrebiteľa akýmkoľvek spôsobom. Z uvedených dôvodov mal súd za to, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku zo dňa 02.08.2009 je neplatným právnym úkonom z dôvodu jeho rozporu so zákonom i dobrými mravmi /§ 39 Občianskeho zákonníka/. Takýto nekalý postup navrhovateľa nemožno podporiť súdnym rozhodnutím, zaväzujúcim dlžníka - odporcu platiť premlčaný dlh. Tento právny názor súdu je pritom podporený i judikatúrou slovenských súdov, keď obdobne rozhodol i Okresný súd Svidník rozsudkom č.k. 2C 170/2011-51 zo dňa 23.01.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 12Co 47/2012-97 zo dňa 14.06.2012 a Okresný súd Svidník rozsudkom č.k. 2C 152/2011-50 zo dňa 12.12.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 11Co 37/2012-88 zo dňa 07.06.2012. Nekalou obchodnou praktikou dosiahnuté uznaniu dlhu spotrebiteľom súd tak posúdil ako neplatný právny úkon, účinkom ktorého nemohlo byť predĺženie premlčacej doby na 10 rokov. Z týchto dôvodov súd prihladol na vznesenú námietku premlčania vedľajšími účastníkmi ako aj odporcom a odoprel súdnu ochranu navrhovateľovi. Uvedené rozhodnutie je publikované na internete "Komisiou neposudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách...". Na základe uvedených skutočností súd návrh v celom rozsahu zamietol. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu vznikli trovy konania, spočívajúce v trovách právneho zastúpenia, ktoré boli vyčíslené podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a/,b/, § 16 ods.3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ktoré bude povinný zaplatiť navrhovateľ. Navrhovateľa súd zaviazal zaplatiť náhradu trov konania podľa § 149 ods. 1 O.s.p. k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ. Podľa neho súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav veci. Poukázal na to, že v predmetnej právnej veci sa jedná o tzv. absolútny obchod, keď záväzkový vzťah medzi účastníkmi, z ktorého plnenia sa voči odporcovi domáha, bol založený zmluvou o úvere a spravuje sa tak bez ohľadu na povahu účastníkov Obchodným zákonníkom. Predmetná zmluva bola uzatvorená 18.06.2003, pričom v období do 31.12.2007 sa ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka vzťahovali len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a iné zmluvy upravené v 8. Časti Občianskeho zákonníka, ako aj na zmluvu uzatvorenú podľa § 55 Občianskeho zákonníka. Predmetná zmluva o úvere tak mala byť posudzovaná ako absolútny obchod podľa Obchodného zákonníka a to vrátane otázky premlčania práv navrhovateľa. Na podporu tohto názoru poukázal navrhovateľ na rozhodnutia NS SR sp. zn. 2MCdo/3/2011 zo dňa 28.04.2011, 6MCdo/4/2012 zo dňa 27.03.2013, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/132/2013 zo dňa 21.11.2013, sp. zn. 15Co/28/2013 zo dňa 30.10.2013, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/138/2013 zo dňa 20.02.2014. V tejto otázke poukázal na to, že štvorročná premlčacia doba začala plynúť dňa 20.05.2008, po konečnej splatnosti celého úveru, a preto jeho uplatnený nárok nebol v čase podania návrhu na začatie konania, 23.02.2012, premlčaný. Ďalej poukázal aj na uznanie záväzku zo strany odporcu, ktoré malo byť posúdené podľa § 323 Obchodného zákonníka. Odo dňa uznania záväzku začala plynúť nová 4ročná premlčacia doba. Tu zdôraznil, že odporca uznal svoj záväzok v čase, keď nárok navrhovateľa nebol ešte premlčaný a preto sa nemôže pri uzatvorení dohody obsahujúcej uznanie záväzku jednať zo strany navrhovateľa o nekalú obchodnú praktiku. Nakoniec navrhovateľ vyslovil aj nesúhlas s priznaním náhrady trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi. Vedľajší účastník ako združenie na ochranu spotrebiteľov, musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc v súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Trovy vynaložené na jeho právne zastúpenie v súdnom konaní sú teda neúčelné. Neúčelnosť týchto trov vidí navrhovateľ aj v tom, že v procesné podania vedľajšieho účastníka sa nadbytočne opakujú a neuvádzajú nové, procesne významné skutočnosti. Dochádza k zneužívaniu inštitútu ochrany spotrebiteľa a právnej úpravy trov konania. Navrhovateľ preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu navrhovateľa vyhovie, prípadne ho zruší a vec vráti na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril vedľajší účastník na strane odporcu. Podľa neho, aj keď bola predmetná zmluva uzatvorená dňa 18.06.2003 ide o zmluvu spotrebiteľskú. Tu poukázal na § 2 ods. 1 písm. a) v spojení s § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v deň uzatvorenia zmluvy. V tomto zmysle bolo potom náležité a zodpovedajúce najnovšej rozhodovacej praxi súdov, posúdiť samotnú zmluvu ako aj premlčanie práv z nej podľa Občianskeho zákonníka. Na odporu tohto názoru uviedol rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, Ústavné súdu SR, či Krajského súdu v Prešove. Ďalej sa vedľajší účastník vyjadril aj k dohode o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach. Jedná sa o formulár, ktorý vopred pripravil veriteľ pre dlžníka-spotrebiteľa a dlžník nemá žiadnu možnosť ovplyvniť jeho obsah. Táto dohoda predstavuje neprijateľnú podmienku, a to predĺženie premlčacej doby formou uznania dlhu a rozhodcovskú doložku. Prehlásenie dlžníka o vedomosti premlčania dlhu je skryté do dohody o splátkach. O neprijateľnosti takejto dohody rozhodli súdy už vo viacerých konaniach, na ktoré vedľajší účastník poukázal. Nakoniec vedľajší účastník uviedol, že trovy právneho zastúpenia, ktoré vo veci vynaložil boli vynaložené účelne a patrí mu za ne náhrada. Vyjadrenie k návrhu navrhovateľa, ktoré podal bolo vecné, urobené so znalosťou veci a až po tom, čo mal vedľajší účastník k dispozícii návrh navrhovateľa. Nešlo teda o nejaké abstraktné podanie urobené bez znalosti veci. Sú to práve návrhy navrhovateľa, ktoré sú v každom jednom prípade totožné, automaticky generované softvérom Poukázal aj na to, že navrhovateľ sám je vo veci zastúpený advokátom a je preto absurdné, ak vedľajšiemu účastníkovi právo na zastúpenie advokátom upiera. Vedľajší účastník preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil a jemu priznal náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť.

V predmetnej právnej veci si navrhovateľ ako postupník uplatnil voči odporcovi pohľadávku zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0272776152, ktorú medzi sebou uzatvorili dňa 18.06.2003 Slovenská sporiteľňa,

a.s. ako veriteľ a odporca ako dlžník. Na posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku navrhovateľa bolo potrebné v prvom rade ustáliť charakter predmetnej úverovej zmluvy z hľadiska spotrebiteľského práva. Je nepochybné, že predmetná úverová zmluva, tak ako aj každá iná zmluva o úvere, je tzv. absolútnym obchodom v zmysle § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka. To však na druhej strane nevyklučuje možnosť, že svojím charakterom ide zároveň o spotrebiteľskú zmluvu, teda zmluvu, ktorú uzatvára dodávateľ v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti so spotrebiteľom - fyzickou osobou, ktorá nekoná ako obchodník. Súd prvého stupňa túto otázku charakteru predmetnej zmluvy o úvere posudzoval podľa ustanovení § 52 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.04.2004 do 31.12.2007. V čase uzatvorenia zmluvy medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcu však toto zákonné ustanovenie nebolo platné a účinné a preto je takéto právne posúdenie chybné.

Na druhej strane je ale aj odvolací súd toho názoru, že predmetná zmluva o úvere č. 0272776152 zo dňa 18.06.2003 je zmluvou spotrebiteľskou a to v zmysle ustanovení § 23a v spojení s § 2 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy, podľa ktorých je typová /v dnešnom pojmosloví spotrebiteľská/ zmluva taká zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ-fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti, obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Z uvedeného dôvodu v zmysle § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka a s poukazom na prevzatie záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z komunitárneho práva v oblasti ochrany spotrebiteľa, bolo aj v oblasti obchodného práva /keďže úverový záväzkový vzťah je tzv. absolútnym obchodom/ potrebné aplikovať ustanovenia § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 Občianskeho zákonníka sú obchodnoprávne vzťahy len podmnožinou občianskoprávných vzťahov, a preto ak v čase uzavretia zmluvy medzi účastníkmi neexistovala špeciálna úprava ochrany spotrebiteľa v Obchodnom zákonníku, bolo v zmysle § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka potrebné na právny vzťah účastníkov subsidiárne aplikovať aj ustanovenia o ochrane spotrebiteľa obsiahnuté v Občianskom zákonníku. Preto súd prvého stupňa postupoval správne, ak na vzťah účastníkov aplikoval príslušné právne normy chrániace spotrebiteľa.

V ďalšom je potom potrebné uviesť, že súd prvého stupňa na otázku premlčania uplatneného práva navrhovateľa správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní. Keďže je nepochybné, že v danej veci je záväzkový vzťah medzi účastníkmi vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, keď bol založený spotrebiteľskou zmluvou uzatvorenou medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom ako dodávateľa pri jeho podnikateľskej činnosti a odporcom, neobstojí námietka navrhovateľa, že otázku premlčania jeho práv ako veriteľa z tejto zmluvy je potrebné posudzovať podľa Obchodného zákonníka. Práve s ohľadom na uvedený charakter záväzkového vzťahu medzi účastníkmi /spotrebiteľský vzťah/ treba brať prednostne zreteľ pri posudzovaní otázky premlčania práv z tohto záväzkového vzťahu a odporcovi ako spotrebiteľovi treba poskytnúť zvýšenú právnu ochranu a to aj tým, že otázka premlčania sa spravuje podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre odporcu ako spotrebiteľa priaznivejšie. Záväzkový vzťah medzi účastníkmi nie je vzťahom medzi dvomi podnikateľmi ale vzťahom medzi podnikateľom a nepodnikateľom, spotrebiteľom, pričom takéto spotrebiteľské vzťahy sú primárne upravené ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. V tomto zmysle potom platí, že podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo. S účinnosťou zákona č. 150/2004 Z.z. /1. 1. 2004/ došlo k zásadnej zmene spotrebiteľského práva. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly oproti zneniu Občianskeho zákonníka sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1 „spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie“. Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah vrátane premlčania predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa. Je preto nevyhnutné a správne na otázku premlčania práv zo spotrebiteľskej zmluvy o úvere aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd ďalej súhlasí aj s právnym posúdením dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, ktorú účastníci uzatvorili dňa 02.08.2009. Vychádzajúc z obsahu uvedenej dohody ako aj z okolností, za akých k jej uzavretiu došlo, aj odvolací súd považoval uznanie dlhu za právne neúčinné. Predložená dohoda je typickým formulárovým ošetrovaním vzniknutého stavu, kedy sa na podpis

spotrebiteľovi predkladá zdanlivo výhodný formulár o splátkach s podsunutou rozhodcovskou klauzulou. Pri vyhodnocovaní praktiky veriteľa súd prihliada na úroveň priemerného spotrebiteľa /Smernica Rady a EP 2005/29, bod 18 preambuly/, kedy hrozí nebezpečenstvo, že takýto spotrebiteľ podpíše dokument sledujúci dosiahnutie splátok. V skutočnosti ide podľa citovanej Smernice o nekalú obchodnú praktiku a nie o odbornú starostlivosť dodávateľa v záujme zvýšenia kvality života ľudí. Aj v danom prípade dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku treba považovať za formulárový dokument, ktorý má zdanlivo pôsobiť ako ústupok navrhovateľa vo forme povolenia splátok dlhu, avšak jeho cieľom je dosiahnutie uznania záväzku a tým predĺženie premlčacej lehoty na uplatnenie nároku, ako aj dosiahnutie súhlasu s rozhodcovskou doložkou. Z jej textu je zrejmé, že ide o formulár, ktorý navrhovateľ používa vo vzťahu k neurčitému počtu dlžníkov. Na základe prípadov z praxe možno konštatovať, že ak dlžník podpisuje takúto dohodu, nerobí to z dôvodu, aby uznal svoj záväzok, ale aby dosiahol splátky svojho dlhu. Uznanie záväzku je cieľ sledovaný predovšetkým veriteľom a nie dlžníkom a keďže ide o predformulované tlačivo, s vytlačeným drobným písmom, ktorého obsah dlžník pri uzatváraní dohody o splátkach nemôže ovplyvniť. Dohoda okrem toho nebola iniciovaná odporcom ako spotrebiteľom, ktorý jej uzavretím ani nič nezískal, ale naopak zhoršil svoje postavenie. Podľa odvolacieho súdu konanie navrhovateľa pri uzatváraní tejto dohody by súd aproboval v prípade, ak by podnet na uzavretie dohody vyšiel zo strany odporcu alebo síce zo strany navrhovateľa, ale s poučením o následkoch uznania záväzku na premlčanie práva navrhovateľa. V danom prípade však k takému dobrovoľnému rozhodnutiu so znalosťou veci zo strany dlžníka nedošlo. V danom prípade preto nemožno hodnotiť predmetnú dohodu ako platný právny úkon, ktorého následkom by bolo začatie plynutia novej 10 ročnej premlčacej doby uplatneného práva navrhovateľa podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Po prijatím predchádzajúcich záverov je potom potrebné posúdením skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní dospieť k rovnakému záveru ako dospel súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí, že uplatnené právo navrhovateľa je premlčané, pretože posledná splátka úveru mala byť uhradená dňa 20.05.2008, najneskôr dňom 21.05.2008 bolo možné uplatniť celý dlh na súde žalobou a týmto dňom, 21.05.2008, tak začala plynúť všeobecná 3-ročná premlčacia doba práva navrhovateľa na zaplatenie úveru, ktorá uplynula dňa 21.05.2011. Keďže navrhovateľ svoj návrh na začatie konania, ktorým si toto právo uplatnil, podal na súde až dňa 23.02.2012, stalo sa tak po uplynutí premlčacej doby a preto správne súd prvého stupňa návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol.

Pokiaľ ide o rozhodnutie o náhrade trov konania v napadnutom rozsudku súdu prvého stupňa, preskúmal odvolací súd aj toto rozhodnutie z dôvodov odvolania navrhovateľa. O náhrade trov konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a vedľajšiemu účastníkovi, ktorý v konaní vystupoval na strane v konaní úspešného odporcu priznal proti navrhovateľovi právo na náhradu trov konania za trovy právneho zastúpenia. Podľa odvolacieho súdu súd prvého stupňa opodstatnene považoval trovy vedľajšieho účastníka na právne zastúpenie za účelne vynaložené na bránenie práva. Ustanovenie § 93 ods. 2 O.s.p. umožňuje, aby ako vedľajší účastník sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastnila občianskeho súdneho konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. S účinnosťou od 15. októbra 2008 zákon zaviedol druhú skupinu subjektov, ktoré môžu vystupovať ako vedľajší účastníci v konaní. K tejto tzv. druhej skupine subjektov vedľajšieho účastenstva, na rozdiel od prvej skupiny vedľajšieho účastníctva, v ktorej musí ísť o hmotnoprávny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania, sa hmotnoprávny záujem na výsledku konania neskúma. Legitimáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania dáva samotný zákon, keď ako vedľajší účastník vystupuje právnická osoba. Sú to aj prípady sporov o ochrane spotrebiteľa, keď na strane spotrebiteľa môže vystupovať právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľských práv podľa zákona č. 505/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Do konania môže v zmysle § 93 ods. 3 O.s.p. vstúpiť buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov, urobenú prostredníctvom súdu. Podľa odseku 4 citovaného zákonného ustanovenia má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, avšak koná iba sám za seba. Vychádzajúc z výkladu Ústavy Slovenskej republiky a zákona o ochrane spotrebiteľov o tom, že súčasťou ochrany spotrebiteľa v konaní pred súdom je aj účasť vedľajšieho účastníka opodstatňuje záver, že združenie spotrebiteľov, keď uplatní základné právo na súdnu ochranu, má zásadne právo aj na náhradu trov konania, ktoré súvisia s právnou pomocou poskytovanou advokátom. Takáto náhrada by mohla byť nepriznaná len v prípade, ak niektoré úkony právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom, boli zbytočné, resp. neúčelné, ale táto náhrada nemôže byť nepriznaná len na základe toho, že združenie spotrebiteľov sa dalo v konaní pred súdmi zastúpiť advokátom. Čo sa týka samotnej účelnosti trov konania, ktoré vedľajší

účastník v danej právnej veci vynaložil a ktoré mu súd prvého stupňa po správnom vyčíslení podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. priznal, odvolací súd uvádza, že vedľajší účastník tak, ako ktorákoľvek fyzická alebo právnická osoba, má právo zvoliť si advokáta, ktorý ho zastupuje v konaní, v dôsledku čoho aj odvolací súd vedľajším účastníkom uplatnené trovy právneho zastúpenia považuje v zásade za účelne vynaložené. Samotná skutočnosť, či sa vedľajší účastník dá v konaní zastúpiť, je na voľbe samotného vedľajšieho účastníka. Preto úkon prevzatia a prípravy zastúpenia ako aj trovy naň vynaložené nemožno hodnotiť ako neúčelné. Rovnako tak aj ďalší úkon právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka a trovy naň vynaložené musí odvolací súd hodnotiť ako účelné. Vedľajší účastník konania má právo vyjadriť sa k návrhu na začatie konania. Jeho písomné vyjadrenie bolo meritórne, skutkovo i právne vyargumentované. Je bez významu, že tieto argumenty používa vedľajší účastník vo viacerých právnych veciach, keď navrhovateľ si uplatňuje v rôznych súdnych konaniach od rôznych spotrebiteľov svoje práva, ktoré majú pôvod v rovnakých zmluvách /líšia sa len samotnou osobou spotrebiteľa a parametrami daného úveru/, preto aj vady týchto zmlúv, prípadne ich posudzovanie ako spotrebiteľských zmlúv podľa Občianskeho zákonníka vrátane ustanovení o premlčaní, sú stále rovnaké a preto sa ani argumenty vedľajšieho účastníka nemôžu líšiť.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní bol úspešný odporca, ktorý tak má spolu s vedľajším účastníkom na jeho strane právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odporca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a preto mu ju odvolací súd nepriznal, keď o náhrade trov konania sa rozhoduje len na návrh. Na druhej strane si vedľajší účastník uplatnil právo na náhradu trov odvolacieho konania a to za trovy právneho zastúpenia, konkrétne tarifnú odmenu za písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa v sume 91,28 eur + režijný paušál 8,39 eur + 19,93 eur ako 20 % DPH zo súčtu tarifnej odmeny a režijného paušálu. Výška základnej sadzby tarifnej odmeny za úkon advokáta vedľajšieho účastníka bola vypočítaná podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.. Výška režijného paušálu bola určená podľa § 16 ods. 3 uvedenej vyhlášky ako jedna stotina výpočtového základu pre rok 2015, v ktorom bol úkon právnej pomoci vykonaný. Daň z pridanej hodnoty patrí právnomu zástupcovi vedľajšieho účastníka podľa § 18 ods. 3 uvedenej vyhlášky. Odvolací súd takto uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov odvolacieho konania v sume 119,60 eur za trovy právneho zastúpenia, pričom povinnosť zaplatiť vyčíslenú náhradu trov odvolacieho konania uložil odvolací súd navrhovateľovi k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka podľa § 149 ods. 1 O.s.p..

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa /§ 419 CSP/ v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy /§ 427 ods. 1 CSP/.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom /§ 429 ods. 1 CSP/.

Podľa § 428 CSP sa v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/.